

Teprii ve Tekvini Ayetler

Friday, 02 October 2009

Zafer KARLI

Allah ын teprii ve tekvini olmak üzere iki çeşit âyetleri vardır. Kur ân daki âyetlerine teprii, kâinattaki âyetlerine de tekvini âyetler. Yarattıymış her mahlûk Allah ын birliðinden varlığından haber veren birer tekvini ayettir. Kuran vahyi gibi evrendeki tekvini âyetler de Allah a aittir. Risâle-i Nur da Said Nursi Hazretleri Allah ын kelam sıfatının bir tecellisi olan Kur an-ý Kerim ile irade sıfatının tecellisi olan kainat arasındaki ilipkiyi okuyucuların idrakine sunar. Bu iki kitap arasındaki ilipkinin birbirini tamamlar nitelikte olduğunu anlatır.

Bediüzzaman Hazretlerinin hakikat yolu olarak nitelendirdiði marifetullah yolunda tekvini ve tepri ayetler arasındaki irtibat ve tefekkür dikkati çekmektedir. Tekvini ayetler ile teprii ayetler arasındaki bir mülahaza olan bu yazımızda 2/41. ayetteki tehditkarane ikazı farklı bir bakıpla değerlendireceðiz. Çünkü bu ayetin çağrıyırdığı diðer bir hususta tekvini ayetlerdir. Bakara 41. ayetindeki söz konusu olan ikaz mealen þöyledir : Âyetlerimi az bir karşılık ile satmayın . Bu ayetin tefsirine baktığımızda olarak Size indirdiðim apaçık âyetlerimi fani olan dünya malı ile değiştirmeyiniz (1) þeklinde tefsir edildiğini görürüz. Fakat insan Kitabının en büyük ayeti (2) olduğunu ve insana ait tüm organların birer tekvini ayetler olduğunu gördüğümüzde karşımıza farklı çıkacaktır. Yeryüzünün halifesi olarak yaratılan insana vücut bir emanet olarak verilmiştir. Emanete ihanetin olmaması ise gere korunması demektir. İnsan kendisine verilmiş ilahi fıtrat gereði Allah a iman etmiş ve iman esaslarını yapmaya uygun olarak yaratılmıştır. En güzel surette yaratılan insan, iman edip imanın gereði olan emredilmiş davranışları sergilediğinde ebedi kurt erecektir. İmanın yasakladıklarını kendisine verilen tekvini birer ayet olan göz, kalp, akıl, dil vd. gibi organlar ile çiðnediði zaman Allah ын emanetini zarara uğratmış olmaktadır. İnsan varlığını emredildiði þekilde kullanmakla mükelleftir. Bu konunun önemi anlayabilmek için þu ayete bakalım :

Gerçek þu ki, biz emaneti göklere, yere ve dağlara sunduk ta onlar bunu yüklenmekten kaçındılar ve ondan korkuya kapıldılar insan onu yükledi. Çünkü o, çok zalim, çok cahildir (3) Hiç þüphesiz ki ayette kast edilen emanetin boyutlarından biride kibinin varlığıdır. Emanet olayının farkında olan ve onu dünya hayatında gereði gibi koruyan mü minler, emanete hıyanet etmedikler onun değerini, ne olduğunu unutmadıkları için zalim ve cahil değildiler.

Allah ын emanetini hakkıyla korumak takva ve amel-i salih ile mümkündür. Fiziki varlığımız ve gönül dünyamız Allah ын emretti kullandığımızda Allah ын Âyetlerimi az bir karşılık ile satmayın. ikazının yerini getirmiş oluruz. Dünya hayatı bir oyundan bir başka bir þey değildir. Ahiret yurdu takva sahiplerine elbette daha hayırlıdır. (4) Orada (cennette) hiçbir gözün görmediði, hiçbir duymadığı ve hiçbir beþer kalbinin hatırından geçirmedeği ni-metleri hazırlamıştır. (5) Bu nimetlere mazhar olmak için geçici menfaatlerinde boðulmayı emredildiði gibi istikamet üzeri olunmalıdır.

Risale-i Nur da Tekvini Emirleri Yerine Getirmenin Bir Dersi :

Risale-i Nur Külliyyatı bize imaný canlı, aksiyoner bir þekilde yapmanın formüllerini vermektedir. Risalelerdeki afaktan enfüse olan tefekkürler varlık ve hadiseleri iyi okuyup, isabetli yorumlayarak, insan, kâinat ve ulûhiyet hakikati arasındaki dengeyi koruyan, ileri görüþlü, derin düþünceli ve basiret sahibi kimselerin yetiþmesini netice vermiştir. Nitekim Kur an-ý Kerim de, Allah, hikmeti dilediðine verir. Kime hikmet verilirse, ona pek çok hayır verilmiş demektir. Ancak akıl sahipleri düþünüp ibret alırlar. (6) buyurulmaktadır. Kainat kitabını iyi okuma, teprii hükümlere uymanın yanında tekvini emirleri de tatbik etmekle mümkündür. Al mevcudata yerleþtirdiði maslahatları, diðer taraftan da dinin emirlerindeki / esasındaki amaçları kavramaya çalışmak gibi husus kainata hikmet nazarı ile bakabilmenin bir neticesidir. Bediüzzaman Hazretleri Allah, müminlerden canlarını ve mallarını, karşılığında onlara Cennet vermek sûretiyle satın almıştır. (7) ayetin bir tefsirini yaptığı altıncı sözde ayetin emrettiði þekilde müminlerin kazançlarını sıralamaktadır. Bu tespitlerden biri þu þekildedir:

Her âzâ ve hasselerin kıymeti, birden bine çýkar. Meselâ, akıl bir âlettir. Eðer Cenâb-ý Hakka satmayıp, belki nefis hesabına çýkar meþ um ve müz ic ve muacciz bir âlet olur ki, geçmiş zamanın âlâm-ý hazinânesini ve gelecek zamanın ahvâl-ý muhavifânesini biçare babına yükletecek yümünsüz ve muzır bir âlet derekesine iner. Yþte bunun içindir ki, fâsık adam, aklın iz âc ve tâcizinde gâliben ya sarhoþluða veya eðlenceye kaçır. Eðer Mâlik-i Hakikisine satýlsa ve Onun hesabına çalıştırsan, akıl öyle tylsümlü b ki, þu kâinata olan nihaysiz rahmet hazinelerini ve hikmet definelerini açar. Ve bununla sahibini, saadet-i ebediyeye müheyyâ eden bir mürid-i Rabbâni derecesine çýkar.

Meselâ, göz, gök, bir hassedir ki, ruh bu âlemi o pencere ile seyredir. Eðer Cenâb-ý Hakka satmayıp, belki nefis hesabına çalıştırsan:

geçici, devamsız bâzı güzellikleri, manzaraları seyr ile behvet ve heves-i nefsâniyeye bir kavvat derekesinde bir hizmetkâr olur. Eđer göz, gözün Sâni-i Basîrine satsan ve Onun hesâbına ve izni dairesinde çalıptırsan, o zaman bu göz, bu kitâb-ı kebîr-i kâ mütâlaacısı ve bu âlemdeki mu cizât-ı san at-ı Rabbâniyenin bir seyircisi ve bu küre-i arz bahçesindeki rahmet çiçeklerinin mü derecesine çykar.

Meselâ, dildeki kuvve-i zâikayı Fâtır-ı Hakîmine satmazsan, belki nefis hesâbına, mide nâmına çalıptırsan, o vakit midenin tav fabrikasına bir kapıcı derekesine iner, sukut eder. Eđer Rezzâk-ı Kerîme satsan, o zaman dildeki kuvve-i zâika, rahmet-i Yâhi hazînelerinin bir nâzır-ı mâhiri ve kudret-i Samedâniye matbahlarının bir müfetti-i pâkiri rütbesine çykar.

Sonuç:

Her insan, Allah ın gözetimi altındadır; hiç kimse, bağıboş bırakılmamıştır. Bu yüzden, insanın yaptığı her şey kayıtlı altındaki iradesiyle yaptığı işlerden Allah a hesap verecektir. Çünkü insan, bu dünyada Allah ın birinci derecede muhatap aldığı ve yeryüzü halifesi olan varlıktır. İşte bu insan yapısına dercedilmiş cihazları tekvini emirler doğrultusunda kullanmazsa zarar eder. Saadet ebediye zararına manasız, lüzumsuz, zararlı kederli, hodfüruşane, sakil, riyakârane bazı hissiyat-ı süfliye ve menafi -i cüz iyen için (8) haddini aşmış olur. Mesela : Göz, gönül dünyasını doğrudan etkilediği için çok önemlidir. Yüce Rabbimizin nazar ettiği/bir gönüldür/kalptir. Bunun için gözün her gördüğü gönülden geçer. Gözü korumak, kalbi kararmaktan kurtarmaktır. Nitekim bu konuda çeken Efendimiz (asm) böyle demiştir : Dikkat edin vücudun içinde bir et parçası vardır. O düzelirse bütün vücut düzelir, o bozulmuş vücut bozulur. Dikkat edin o et parçası kalptir. (9) Kalbi günahlarla kirlenmiş olan kimse kulluğun tadını alamaz. Evet, günah kalbi iyleyip, siyahlandırıya siyahlandırıya, tâ nur-u iman çykarıncaya kadar katılabtır.(10) Bunun sonucunda artık insan dünyada kâ iyiliğini -kötülüğünü, kurtuluşunu - helâkını ayırt edecek basireti kaybeder. Böylelikle insan, kulluk etmesi için Allah ın kendisine olduğu maddi ve manevi organları geçici dünya menfaati için kullanarak çok kıymetli cihazları az bir menfaat ile deşmiş olur. Bu sonucu olarak o insana ebedi bir felaket kapısı açılmış olur.

Kaynaklar :

- 1-(Savfet üt- Tefasir Ensar Neşriyat 1/88-89)
- 2-(Asa-yı Musa, Birinci Kısm s .34)
- 3-(Ahzab Sûresi: 33/72)
- 4-(En am Suresi :25/32)
- 5-(Müslim; Hadis No 2825)
- 6-(Bakara Sûresi: 2/269)
- 7-(Tevbe Sûresi: 9/111.)
- 8-(Lem alar - 160)
- 9-(Buhari Müslim)
- 10-(Lemalar, İkinci Lem'a s.15)